

<https://ddasproject.eu>

Democratische dialoog op school: Een online spelgebaseerd trainingsinstrument over de Democratische Dialoog voor leerkrachten
Trainingscursus voor schoolteams, leerkrachten en schoolleiders in Europa

Module 3 Activiteit 1

"Controverses navigeren door onderwijs: waarom het ertoe doet"

Bewustmaking van leerkrachten over het belang van het aanpakken van controversiële kwesties in de klas

Korte beschrijving	De activiteit "Navigeren door controverses in het onderwijs: waarom het ertoe doet" helpt leerkrachten inzien hoe belangrijk het is om controversiële onderwerpen in de klas bespreekbaar te maken. De leerkrachten denken na over welke onderwerpen controverses vormen en bespreken de uitdagingen die gepaard gaan met hun lessen.
Doelstellingen	Na afloop van de activiteit zijn de leerkrachten in staat om: • vaststellen wat een controversiële kwestie is.• het belang erkennen van het aanpakken van controversiële kwesties zoals ras, geslacht, seksualiteit en capaciteiten in de klas.• de uitdagingen en mogelijke oplossingen beschrijven om leerlingen te betrekken bij discussies rond controverses.
Indicatieve tijd	• 30 - 45 minuten
Facilitator & doelgroep	Begeleider(s): Een of twee volwassen trainers Doelgroep: 6-12 Docenten/opvoeders
Methodologie - stappen	1. Leg het doel van de oefening uit in eenvoudige bewoordingen, zoals het volgende: "Tijdens deze activiteit bespreken we het belang van het aanpakken van controversiële kwesties in de klas en verkennen we de uitdagingen en mogelijke oplossingen die daarmee gepaard gaan."2. Stel basisregels op. Leg de deelnemers uit dat dit een vrije open ruimte is, waar iedereen moet respecteren wat de ander zegt zonder elkaar te onderbreken of uit te lachen, dat ieders inbreng even belangrijk is en dat geen enkel idee slecht is.3. Vraag de deelnemers om voorbeelden te geven van onderwerpen die controverses kunnen oproepen in samenlevingen. Je kunt gebruik maken van een

Funded by
the European Union

Dit project is gefinancierd met steun van de Europese Commissie in het kader van het Erasmus+ programma. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vevat. [Projectnummer: 2021-1-BE02-KA220-SCH-000032794]

<https://ddasproject.eu>

Democratische dialoog op school: Een online spelgebaseerd trainingsinstrument over de Democratische Dialoog voor leerkrachten

Trainingscursus voor schoolteams, leerkrachten en schoolleiders in Europa

whiteboard, karton of digitale polling tool om een woordenwolk te maken van onderwerpen die controverses kunnen uitlokken (onderwerpen die gemeenschappen verdelen en polarisatie, sterke gevoelens, etc. creëren). Bijvoorbeeld: religie, ras, vaardigheden, seksualiteit, voedsel, politiek enz.

4. Maak een lijst met controversiële uitspraken en vraag de deelnemers om met aanvullende uitspraken te komen waarmee ze te maken hebben gehad of die ze kunnen bedenken. Richt je op geslacht, ras, seksualiteit en capaciteiten. Voorbeelden zijn:

- Nationale grenzen moeten openstaan voor alle vluchtelingen en migranten.
- Mensen moeten toegang hebben tot openbare toiletten op basis van hun genderidentiteit (bijv. transvrouwen die toegang hebben tot vrouwentoiletten).
- Scholen moeten uitgebreide seksuele voorlichting geven.
- Leerlingen met een handicap moeten worden opgenomen in gewone klaslokalen.

Maak de deelnemers duidelijk dat controversiële kwesties kwesties zijn die sterke emoties oproepen en samenlevingen verdelen. Er is niet één definitie, maar wel een aantal kenmerken die controversiële kwesties kunnen hebben. In het algemeen hebben controversiële kwesties te maken met waarde- en meningsoordelen, zijn ze kritisch en van belang voor mensen, en kunnen we ze misschien niet oplossen met bewijzen (Claire & Holden, 2007; Wellington, 1986). Ze kunnen worden gecategoriseerd als gesloten, open of ergens in het midden. Volgens Hand (2008) kunnen controversiële kwesties twee rationele tegengestelde meningen hebben; deze kunnen worden beschouwd als open vragen. Kwesties die al empirisch (of wetenschappelijk) zijn opgelost, zoals de vraag of de Holocaust al dan niet heeft bestaan, zijn geen open controversiële kwesties meer. Of een vraag open of opgelost is, verandert in de loop van de tijd (Hess, 2010). Zo werd de vraag "Moeten vrouwen stemmen?" op een bepaald moment, in het verleden, als open beschouwd, maar nu is er een breed gedragen consensus die dit heeft geregeld; het is dus onjuist om dit als een controversiële kwestie te beschouwen.

5. Vraag de leerkrachten om een mindmap te maken (op papier of digitaal) met de tegengestelde meningen voor elk argument, specifiek wat iemand die voor is en wat iemand die tegen is zou steunen. Op dit punt kunnen ze zowel geldig als onjuist, verkeerd geïnterpreteerd bewijsmateriaal noemen dat mensen gebruiken om hun vooroordelen te verbergen. Iemand die bijvoorbeeld voor

Funded by
the European Union

Dit project is gefinancierd met steun van de Europese Commissie in het kader van het Erasmus+ programma. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat. [Projectnummer: 2021-1-BE02-KA220-SCH-000032794]

<https://ddasproject.eu>

Democratische dialoog op school: Een online spelgebaseerd trainingsinstrument over de Democratische Dialoog voor leerkrachten

Trainingscursus voor schoolteams, leerkrachten en schoolleiders in Europa

gesloten landsgrenzen is, zou sterk kunnen geloven dat alle vluchtelingen en migranten criminelen zijn (stereotype).

6. Verdeel de leerkrachten in kleine groepen van 3-4 deelnemers. In hun groepjes moeten ze de volgende vragen beantwoorden:

- Waarom is het belangrijk om controversiële onderwerpen in verband met ras, geslacht, seksualiteit en capaciteiten aan te kaarten in de klas? Geef minstens 4 redenen, met vermelding van de voordelen van het introduceren van zulke onderwerpen of de negatieve gevolgen van het niet introduceren.
- Hoe kan betrokkenheid bij deze onderwerpen bijdragen aan de leerervaringen en persoonlijke groei van leerlingen?
- Welke uitdagingen brengt het onderwijzen van controversiële onderwerpen met zich mee? Hoe kunnen we deze overwinnen?

Het bespreken van controversiële kwesties heeft onder andere de volgende voordelen (Raad van Europa, 2016):

- De jeugd voorbereiden op deelname aan democratisch burgerschap door de school te verbinden met het echte leven en de sociale en politieke vorming van de jeugd te verbeteren. Leerlingen hebben bijvoorbeeld veel oefening nodig om beslissingen te nemen over controversiële kwesties, om effectief deel te nemen aan de democratie.
- Bevordert interdisciplinaire kennis en holistische persoonlijke ontwikkeling door verschillende onderwerpen met elkaar te verbinden (onder andere sociale, rassen-, gender-, culturele en historische studies).
- Ontwikkelt de kritische en analytische vaardigheden van jonge leerlingen, om te leren hoe ze bewijs en argumenten kunnen evalueren, vooroordelen kunnen opsporen en hun eigen oordeel kunnen vormen met argumenten en bewijzen. Dit omvat mediageletterdheid voor jonge leerlingen om de informatie die ze consumeren kritisch te evalueren.
- Helpt jonge studenten hun emoties te verkennen en hun waarden te verduidelijken, zodat ze bondgenoten worden van kwetsbare individuen en beschermers van mensenrechten, in gevallen waarin deze worden geschonden door controverses.
- Creëert een veilige, inclusieve en ondersteunende omgeving voor alle leerlingen om zichzelf te uiten; leerkrachten kunnen proactief omgaan

**Funded by
the European Union**

Dit project is gefinancierd met steun van de Europese Commissie in het kader van het Erasmus+ programma. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat. [Projectnummer: 2021-1-BE02-KA220-SCH-000032794]

<https://ddasproject.eu>

Democratische dialoog op school: Een online spelgebaseerd trainingsinstrument over de Democratische Dialoog voor leerkrachten

Trainingscursus voor schoolteams, leerkrachten en schoolleiders in Europa

met controverses die leerlingen naar voren kunnen brengen, ongeacht het onderwerp.

De uitdagingen waarmee leerkrachten te maken kunnen krijgen, zijn onder andere:

- Een kwestie als meer open (voor leerlingen om meerdere perspectieven te zien) of meer vaststaand (voor leerlingen om één mening op te bouwen, de mening die hen als juist wordt gegeven) presenteren.
- Weerstand ondervinden van ouders en de bredere gemeenschap die het gevoel kunnen hebben dat leerkrachten hun leerlingen willen overtuigen van een bepaald standpunt (een agenda opdringen).
- Ongemakkelijke gevoelens die zij of hun leerlingen zouden kunnen voelen.

Tips om dergelijke uitdagingen aan te gaan:

- Voorbereiding: zorg ervoor dat studenten voorbereid zijn door een veilige en inclusieve omgeving te bevorderen, en begrijp welke controversiële kwesties er zijn, welke meer open zijn en welke meer geregeld.
- Bepaal het leerdoel, of een meer open controverse zal worden gebruikt als startpunt voor leerlingen om deel te nemen aan een democratische dialoog, waarbij ze hun eigen mening beginnen te vormen, of een meer afgehandelde controverse zal worden gebruikt als startpunt voor leerlingen om vooroordelen/stereotypen te identificeren. Als het de bedoeling is om beraadslaging en discussie te bevorderen, geen debat, kun je een kwestie in de vorm van een vraag gieten. In plaats van te vragen 'Moeten transgenderatleten deelnemen aan sportwedstrijden op basis van hun genderidentiteit' kun je vragen 'Hoe kunnen we inclusiviteit in de sport bevorderen en tegelijkertijd eerlijke competitie tussen iedereen behouden? Leerkrachten moeten leerlingen begeleiden in hun onderzoek, in plaats van hun mening op te leggen.
- Leerplanmateriaal van hoge kwaliteit hebben.
- Zorg voor specifieke discussiemodellen voor leerlingen om deel te nemen aan deze discussies.
- Leer je leerlingen kennen, hun achtergrond en culturele overtuigingen die hun standpunten kunnen beïnvloeden.

**Funded by
the European Union**

Dit project is gefinancierd met steun van de Europese Commissie in het kader van het Erasmus+ programma. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vevat. [Projectnummer: 2021-1-BE02-KA220-SCH-000032794]

<https://ddasproject.eu>

Democratische dialoog op school: Een online spelgebaseerd trainingsinstrument over de Democratische Dialoog voor leerkrachten
Trainingscursus voor schoolteams, leerkrachten en schoolleiders in Europa

	• Bespreek met ouders/voogden het doel van het introduceren en behandelen van controversiële onderwerpen: leerlingen voorbereiden op een verstandig leven in een democratische samenleving, in plaats van hen jouw standpunten op te dringen. 8. Sluit de activiteit af met reflectieve vragen aan de deelnemers: • Hoe voelde je je bij de activiteit?• Hoe werkte je team samen?• Hoe zelfverzekerd voel je je bij het introduceren en behandelen van controversiële onderwerpen in de klas?
Materialen en hulpbronnen - hulpmiddelen voor de klas en/of e-leeromgeving	Klassenomgeving: • Schoolbord of papier en markers• Digitaal hulpmiddel om mindmaps te maken (bijv. MindMup) eLearning-omgeving: • Digitaal hulpmiddel om mindmaps te maken (bijv. MindMup)• Whiteboardfunctie waarmee je een whiteboard kunt delen met de andere deelnemers (afhankelijk van het platform dat je gebruikt, bijv. Zoom of Webex, kun je zoeken naar de instructies).• In een online omgeving kun je ook een gedeelde Google .doc of dropbox paper gebruiken.• Instructies voor het delen van bestanden vanaf Google Drive https://support.google.com/docs/answer/2494822. Instructies voor het maken van een Dropbox Paper-document https://help.dropbox.com/files-folders/paper/create-doc
Referentie/ bron:	De inspiratie voor deze activiteit is geput uit Living with Controversy - Teaching Controversial Issues Through Education for Democratic Citizenship and Human Rights (EDC/HRE), een trainingspakket van de Raad van Europa ter ondersteuning en bevordering van het onderwijzen van controversiële onderwerpen op scholen in Europa.

**Funded by
the European Union**

Dit project is gefinancierd met steun van de Europese Commissie in het kader van het Erasmus+ programma. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vevat. [Projectnummer: 2021-1-BE02-KA220-SCH-000032794]

<https://ddasproject.eu>

Democratische dialoog op school: Een online spelgebaseerd trainingsinstrument over de Democratische Dialoog voor leerkrachten

Trainingscursus voor schoolteams, leerkrachten en schoolleiders in Europa

Extra bronnen en verwant materiaal (optioneel)

- Een activiteit om het verschil tussen gevestigde en open controverses te herkennen: [Kopie van Controversiële Gesprekken 1: Open en afgehandelde vragen.docx - Google Docs](#)
- [Teaching About Controversial Topics \(Issues\), Diana Hess](#), een video met uitleg en definities van gevestigde en open controverses, met oefeningen om leerlingen te betrekken in discussies rond politiek georiënteerde controversiële onderwerpen.
- [Difficult Dialogues, Center for Teaching, Vanderbilt U](#), een praktijkgids voor het onderwijzen en benaderen van discussies over "hete hangijzers".
- [Collaborative deliberation in the classroom](#), Barton & Ho, 2023, een probleemgebaseerde benadering van controversiële kwesties.

**Funded by
the European Union**

Dit project is gefinancierd met steun van de Europese Commissie in het kader van het Erasmus+ programma. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat. [Projectnummer: 2021-1-BE02-KA220-SCH-000032794]